

גמ"ר 3737/11/15 - מדינת ישראל נגד מחמד עבידיה

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
גמ"ר 3737-11-15 מדינת ישראל נ' עבידיה

בפני
בעניין: כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מחמד עבידיה

הנאשם

גזר דין

העבירה והעבר

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של גרימת מוות ברשלנות בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וסעיף 64 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן-הפקודה) ונהיגה ברכב בקלות ראש בניגוד לסעיף 62(2) לפקודה.

עובדות המקרה בהתאם להכרעת הדין הן כי ביום 10.8.15 בשעה 9:00 החנה הנאשם את המשאית בה נהג לפרק זמן קצר שלא עלה על מספר דקות לאורך המדרכה ברח' פארן סמוך לכניסה לחניון. הכניסה לחניון מחייבת פניה ימינה ופתיחת שער חשמלי. כשהגיעו שני כלי רכב נוספים להם המתין הנאשם צפר אחד מהיושבים בהם לשכן, השער החשמלי נפתח והם נכנסו לחניון. הנאשם נסע אחרי שני כלי הרכב לכיוון שער החניון במהירות איטית שאינה עולה על 2.9 קמ"ש.

באותה שעה הלכה על המדרכה מימין לנאשם גב' ר' ו' ז"ל (להלן-המנוחה).

הנאשם החל לפנות ימינה בנסיעה רצופה, פגע במנוחה במרכז חזית הרכב, הפילה ארצה, המשיך בנסיעה ועלה עליה. כתוצאה מהתאונה נחבלה המנוחה באופן קשה ולאחר זמן קצר נפטרה.

במשאית בה נהג הנאשם קיימת מגבלת שדה ראייה הנובעות ממבנה המשאית שלא אפשרה לו להבחין במנוחה כל עוד הייתה מימינו.

לאחר שהחל הנאשם לפנות ימינה לכיוון החניון יכול היה להבחין במנוחה ממקום מושבו בכיסא הנהג לו היה מתבונן במראה הקדמית.

הנאשם בן 48 בעל רישיון נהיגה משנת 1991 ולחובתו 30 הרשעות קודמות רובן מסוג ברירת משפט אחרונה משנת 2015 בעבירה של הובלת מטען בתפזורת ללא כיסוי. יתר הרשעותיו משנת 2013 או ישנות יותר.

אין לנאשם עבר פלילי.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם נשוי ואב ל- 10 ילדים, בעל תפקוד תקין ונהג במקצועו. מאז התאונה נשלל רישיונו והוא עובד כמפקח משאיות באתר בניה.

הנאשם מקבל אחריות לתאונה, מביע חרטה כנה וכאב על תוצאותיה ומבטא עמדות המתנגדות לפגיעה באחר. לטענתו מאז התאונה הוא מתמודד עם קשיים נפשיים. הנאשם השתתף בקבוצה טיפולית ייעודית לאנשים שהורשעו בגרימת מוות ברשלנות במסגרתה ביטא עמדה של קבלת אחריות ועבר תהליך פנימי משמעותי בהתמודדות עם התאונה שיגבירו סיכויי שיקומו.

לאור התייחסות הנאשם לעבירה, העובדה כי מדובר בהתנהגות חריגה מצדו של הנאשם והערכה כי זקוק להמשך שיחות המליץ שירות המבחן על הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות, צו מבחן למשך שנה, פסילה ופיצוי למשפחת המנוחה.

טיעונים לעונש

טיעוני המאשימה לעונש

העידה בפני ביתה של המנוחה. מעדותה הכנה עולה הקושי המשפחתי ובמיוחד הקושי האישי היומיומי עמו היא מתמודדת מאז מותה של אמה. מהמכתב שהוגש עולה מרכזיותה של האם בחיי בני המשפחה ובחייה שלה לאור הקשיים עימם היא התמודדה לאורך השנים והמחיר הכבד מנשוא של לכתה המתבטא בחיי היום ויום שלה ושל המשפחה אשר לא תשוב להיות כפי שהייתה.

המאשימה טענה כי הנאשם פגע בערך הנעלה של קדושת החיים ושלמות גופם של משתמשי הדרך. לטענתה עבירת גרם מוות ברשלנות הינה עבירה ייחודית בשל היסוד הנפשי של רשלנות ולכן נאשמים בעבירות מסוג זה לעיתים רבות הם אנשים נורמטיביים. מחד העונש לצד עבירה זו נמוך יחסית מאידך המשקל שיש לתת לנסיבות אישיות נמוך ומוגבל ועל בית המשפט להטיל עונש של מאסר בפועל. המאשימה הפנתה לע"פ 6755/07 אלמוג נ' מדינת ישראל, לא פורסם מיום 16.11.09, שבו נקבעו 3 כללים לגזירת דינו של נאשם שהורשע בעבירה של גרם מוות ברשלנות עקב תאונת דרכים. כלל אחד הוא שכלל הענישה ההולמת בעבירה זו היא מאסר בפועל, כלל שני הוא כי אין לתת משקל מכריע לנסיבותיו האישיות של הנאשם בעבירה זו והכלל השלישי הוא שעונש המאסר ייגזר בהתאם לדרגת הרשלנות.

לטענת המאשימה רמת הרשלנות במקרה זה היא בינונית וזאת מבלי להתעלם מהמהירות הנמוכה בה נסע הנאשם.

לטענתה יש להחמיר עם נאשם שהוא נהג מקצועי בעל ניסיון שכן מוטלת עליו חובת זהירות מוגברת (רע"פ 8839-05, עמוס ראובן). במקרה זה מדובר בנהג מקצועי המודע לשטח המת שקיים במשאית, עובד באזור במשך תקופה מסוימת, מכיר את מאפייניו ואת העובדה שיש במקום כניסות לחניונים ועל כן עליו לצפות שיעברו במקום הולכי רגל.

לטענת המאשימה בנסיבות דומות ורמת רשלנות דומה נע מתחם הענישה בין 10 עד 20 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים של מאסר על תנאי, פסילה משמעותית ופיצוי משמעותי למשפחת המנוחה.

לטענתה הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות ולא יכול ליהנות מהקלה לה זוכים נאשמים שלוקחים אחריות מיד וזאת לצד התסקיר במסגרתו לקח אחריות על מעשיו.

לטענתה יש לתת לנסיבותיו האישיות של הנאשם העולות מהתסקיר משקל מוגבל אך אין מקום לחרוג ממאסר בפועל. לטענת המאשימה יש למקם את הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה אך לא בקצה.

המאשימה מבקשת להטיל על הנאשם שנת מאסר, מאסר על תנאי, פסילה למשך 10 שנים ופיצוי משמעותי למשפחת המנוחה.

טיעוני הנאשם לעונש

ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בכך שאין לחובת הנאשם הרשעות פליליות וגם בכך שעברו התעבורתי אינו מכביד לנוכח סוג העבירות בהן הורשע, מועד ביצועו והעובדה כי מדובר בנהג מקצועי.

לטענת ב"כ הנאשם מדובר ברשלנות ברף הנמוך היות ומדובר במהירות נסיעה איטית, במקום בו אין מעבר חציה או תמרור וברשלנות רגעית של שבריר שנייה. הנאשם לא הפר הוראה חוקית מפורשת ועל כן אין ליחס לו חובת זהירות מוגברת. בנוסף לטענתו המאשימה הסתמכה על חוות דעת הבוחן לפיה העבירה התרחשה על מדרכה ולו היה מגיע הבוחן למסקנה אחרת הייתה משתנה חוות דעתו.

לטענתו מדובר בנאשם שנסיבות חייו קשות, הוא אב ל-10 ילדים ומפרנס יחידי אשר כעולה מהתסקיר מאז התאונה נושא בעונש כלכלי ונפשי. לטענתו יש להתחשב בתהליך שעבר הנאשם מאז התאונה של הפנמה ולקיחת אחריות.

לטענתו ישנם מקרים חמורים יותר בהן הושתו על נאשמים עבודות שירות ובמקרה זה יש לקחת בחשבון לצד שיקולי ההרתעה, ההלימה והגמול גם את מצבו של הנאשם וההליך השיקומי המשמעותי שעבר. ב"כ הנאשם הפנה לדו"ח ועדת דורנר על פיו כאשר מדובר במאסר קצר יש להעדיף ריצויו בקהילה במסגרת עבודות שירות או של"צ.

לאור נסיבות ביצוע העבירה, העדר עבר פלילי, עבר תעבורתי מקל ותסקיר חיובי ביקש ב"כ הנאשם כי יוטל על הנאשם עונש מאסר מאוזן שירוצה בעבודות שירות, פסילה שלא תעלה על 4 שנים ופיצוי סמלי.

הנאשם השתתף בצער המשפחה וכאב את המחיר הכבד ששלמה המנוחה וטען כי מאז התאונה סובל מאוד אך מבין כי סבלו אינו שקול לסבל המשפחה.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

בשלב זה ובשל חוות דעת רפואית לעניין מצבו הנפשי של הנאשם לא נימצא מקום להשמה.

חומרת העבירה ומתחם הענישה

הקטל בכבישי הארץ שהינו מכת מדינה מזה שנים רבות וחומרתה של עבירת גרם מוות ברשלנות הפוגעת בערך המקודש של קדושת החיים הובילו את בתי המשפט פעם אחר פעם למסקנה, כי הענישה המחייבת הינה מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

הנאשמים בעבירה זו הינם לא פעם אנשים נורמטיביים, שגם עולמם חרב עליהם לאחר שגרמו למותו של אדם אחר. עם זאת לא יכולה להיות סימטריה בין סבלו של הנאשם לסבלה של משפחת הקורבן.

בהטלת עונש מאסר על מי שגרם ברשלנות למותו של אדם בתאונת דרכים מובעת עמדה תקיפה וברורה כנגד נגע תאונות הדרכים והגנה על ערך קדושת החיים.

כדברי בית המשפט העליון למשל ברע"פ 2996/13 נייאזוב נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 13.8.14):

"הם (-עונשי מאסר, ש.ז.א) משקפים את הצורך במאבק בקיפוח חיי אדם בדרכים, המהוה, למרבה הצער, תופעה שכיחה במחוזותינו, ומדיניות הענישה משקפת את היחס לקדושת חיי אדם. האמת תורה דרכה, כי הענישה במקרי גרימת מוות ברשלנות בגדרי תאונות דרכים או תאונות אחרות היא אתגר קשה, שכן עסקינן בכלל בנאשמים נורמטיביים שמעודו והתרשלו בהיסח הדעת של רגע, וחרב עולמן של שתי משפחות; בראש וראשונה, וברמה עילאית, של משפחת הקרבן שקופדו חייו בשל רשלנות; אליה נכמר הלב. אך במרבית המקרים ישנה גם טראומה לפוגע ולמשפחתו, לא רק בשל הענישה אלא בשל המעשה, ומאמינים אנו איפוא כי הנאשמים מתייסרים אף הם, בכלל וגם בפרשה שלפנינו. כפי שאמרו זאת בתי המשפט הקודמים בתיקים אלה שלפנינו, מלאכת גזירת הדין בכגון דא קשה היא מן הרגיל, וכדברי הנשיא שמגר בר"ע 530/84 שפר נ' מדינת ישראל, פ"ד לח (4) 162, 163 '...שאנו דנים בעבירה שאינה כרוכה בפגמים מוסריים או בשחיתות, אלא ביטויה כידוע לכולנו, באופן התנהגותו של האדם הנוהג ברכב'. מכל מקום, בנסיבות אלה של אבדן חיים, לעובדת מותם של הקרבנות ולקדושת חייהם נודעת חשיבות רבה בענישה; עוד משכבר הימים כתב מ"מ הנשיא זילברג (ע"פ 211/66 שפירא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד כ (3) 375, 382 (1966)) דברים אלה שלא פג טעמם: 'לי נראה כי הוראת המינימום האמורה בסעיף 64 של פקודת התעבורה (נוסח חדש) באה לטעת בלב האזרח יחס של הכרת כבוד מיוחדת בפני קדושת החיים, ולכן משהוכחה רשלנותו של הפוגע הממית שומה עלינו להטיל עליו עונש מאסר, חוץ אם אשמתו היא כקליפת השום ממש - דבר שלא אירע במקרה שלפנינו'."

עקרון הגמול בענישה הוא אחד מעקרונות היסוד בשיטת המשפט. אין המדובר בצורך בנקם אלא בהתוויית דרך

הענישה כנגד מי שחטא כלפי החברה. כל חברה מתוקנת המבקשת לשמור על חוסנה ולהגן על הפרטים בה צריכה לשמר את זכותה להעניש את מי שחטא כלפיה או כלפי מי מפרטיה, הגם אם אין בעונש כדי לרפא או להשיב לאחור את תוצאות מעשיו של הנאשם.

כדברי בית המשפט בע"פ 6358/10 **קבהא נ' מדינת ישראל**, לא פורסם (מיום 24.3.11):

"עם כל הצער שבדבר סבורני כי יש ליתן במקרה דנן משקל מכריע לשיקולי הגמול וההרתעה ואין בנסיבותיו האישיות של המערער כדי להקטין את הצורך בהעדפת האינטרס הציבורי כי על המורשעים בעבירת גרם מוות ברשלנות יוטל עונש מאסר בפועל, כך שיועבר לכלל החברה מסר חד וברור כי יש להקפיד על חוקי התנועה על מנת להילחם בנגע תאונות הדרכים, הגובה מחיר כבד מדי יום."

בסעיף 64 לפקודה נקבע כי העונש בעבירה של גרם מוות ברשלנות נע בין מאסר של 6 חודשים בעבודות שירות ועד 3 שנות מאסר בפועל.

בע"פ 6755/07 **אלמוג נ' מדינת ישראל**, מיום 16.11.09, נקבעו הכללים המנחים למלאכת גזירת הדין בעבירות של גרם מוות ברשלנות כתוצאה מתאונת דרכים:

"נדמה שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך-כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות."

קביעת רף הענישה תתבצע על פי מידת הרשלנות של הנאשם. לצורך קביעת רמת הרשלנות יש לבחון את נסיבות גרימת התאונה, האם מדובר ברשלנות רגעית או רשלנות נמשכת, האם התלוו לרשלנות זו עבירות תעבורה נוספות והאם ישנו אשם תורם מצד ג'. עוד התייחסו בתי המשפט למספר הנפגעים כאלמנט לקביעת העונש.

גם בע"פ (ת"א) 40285-10-15 **מדינת ישראל נ' פישמן**, מיום 21.12.15, נקבע כי אין להסתכל על מתחם הענישה בגרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים כמקשה אחת ויש לבודד מתחמים לפי רמת הרשלנות. [הערעור לבית המשפט העליון נדחה ברע"פ 501/16 **פישמן נ' מדינת ישראל**, מיום 14.2.16]

בקביעת מתחם הענישה אתייחס לפסקי דין בהם הורשע נאשם בגרימת תאונה אשר גרמה למותו של אדם בנסיבות דומות.

פסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה

גמ"ר 10326-01-11 מדינת ישראל נ' זויה טל מיום 27.3.14 הורשעה נאשמת בגרימת מוות ברשלנות של הולכת רגל קשישה שהסתייעה בהליכון. הנאשמת לא נתנה זכות קדימה להולכת הרגל שעמדה על שפת המדרכה והתכוונה לחצות את הכביש במעבר חציה, פגעה בהליכון גררה את המנוחה ובכך גרמה למותה. בית המשפט הטיל על הנאשמת 10 חודשי מאסר, 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, פיצוי לעיזבון המנוחה בסך 10,000 ₪ ופסילה למשך 10 שנים.

בע"פ 14750-05-17 זויה טל נ' מדינת ישראל מיום 12.11.14 דחה בית המשפט את הערעור בעניין הרשעת המערערת וקבע כי היא התרשלה בכך שלא הביטה לכל הצדדים ועל כן לא הבחינה במנוחה וכי לא ניתן לפטור המערערת מאחריות רק בשל מגבלות הרכב אליהן הייתה מודעת. לאור מידת הרשלנות שאינה גבוהה המתבטאת במהירות הנסיעה האיטית ובכך שמדובר בהיסח דעת לפרק זמן קצר שהתבטא בכך שלא הביטה שוב לכיוון המדרכה טרם החלה שוב בנסיעה הפחית בית המשפט את עונש המאסר מ-10 חודשים ל-8 חודשים והשאיר על כנם את עונש הפסילה למשך 10 שנים, המאסר על תנאי של 12 חודשים והפיצוי לעיזבון המנוחה.

בגמ"ר 50-08-11 מדינת ישראל נ' קובי בר מיום 15.7.12 הורשע נאשם על פי הודאתו בגרימת מוות ברשלנות של הולך רגל על מעבר חציה כשהרמזור בכיוון חצייתו ירוק. רשלנותו התבטאה בכך שלא הבחין בהולך הרגל על אף שדה הראיה הפתוח ולא נתן זכות קדימה על אף הרמזור המהבהב שהתריעה על החובה לתת זכות קדימה. בית המשפט השית על הנאשם שנת מאסר בפועל, פסילה למשך 15 שנים 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪.

בעפ"ת 343-12 בר נ' מדינת ישראל מיום 9.12.19 דחה בית המשפט את הערעור כלפי עונש המאסר בפועל והתערב בעונש הפסילה כך שהפסילה למשך 15 שנים תחול על רכב כבד והנאשם יפסל מלנהוג על רכב פרטי למשך 9 שנים.

גמ"ר 829-09-10 מדינת ישראל נ' שרה הרשנסון מיום 12.7.12 הורשעה הנאשמת בגרימת מוות ברשלנות של המנוח שחצה את הכביש שלא במעבר חציה. בהתחשב ברשלנותו התורמת של המנוח ובנסיבותיה האישיות של הנאשמת גזר בית המשפט על הנאשמת 10 חודשי מאסר בפועל, 10 שנות פסילה, 12 חודשי מאסר על תנאי פסילה על תנאי של 6 חודשים למשך 3 לנים וקנס בסך 10,000 ₪.

פסקי הדין אליהם הפנה ב"כ הנאשם

ע"פ 37444-06-18 דן בערעורו של נאשם שהורשע בגרימת מוות ברשלנות של הולכת רגל שחצה את הכביש שלא במעבר חציה. בית המשפט לא התערב בהרשעה אך הקל בעונשו של המערער לאחר שקבע כי מדובר ברשלנות נמוכה הנגזרת מכך שהמערער לא נהג במהירות חריגה לתנאי הדרך, לא סטה מנתיב נסיעתו, לא עבר ברמזור אדום, לא נהג במהירות מעל המותר ולא ביצע עבירות נלוות וכן לנוכח העובדה שהמנוחה חצתה את הכביש שלא במעבר חציה, בשעת לילה כשהיא לבושה בפרטי לבוש כהים. בית המשפט הפחית את עונש המאסר של 10 חודשים לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות ואת תקופת הפסילה של 10 שנים ל-7 שנים.

בגמ"ר 5785-02-16 פלוני נ' מדינת ישראל מיום 12.12.17 הורשע נאשם בגרימת מותה של הולכת רגל שחצתה את

הכביש במרחק של 2 מטר ממעבר החציה במסגרת הסדר טיעון.

בית המשפט הטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות באיזון עם פסילה לצמיתות ופיצוי בסך 6,000 ₪ ועונשים מותנים.

בגמ"ר 1099-11-16 הורשע נאשם על פי הודאתו בגרם מוות ברשלנות כתוצאה מאי מתן זכות קדימה להולכת רגל במעבר חציה. בית המשפט התחשב בנסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם שהינו ניצול שואה כבן 80 הסובל מסרטן ומבעיות רפואיות קשות והשית על עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד פסילת רישיון לצמיתות.

פסקי דין רלוונטיים נוספים

בעפ"ת 37713-0415 ובעפ"ת 60830-09-17 נבחנה מידת הרשלנות וחובות הזהירות המוטלות על נהג בנסיעה לאחר, כאשר קיים ברכבו "שטח מת". בפסקי דין אלה נקבע כי מתחם הענישה נע בין 8 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר, פסילה ארוכה של שנים ופיצוי למתלונן. אמנם נסיבות המקרה שבפני שונות במעט שכן במקרה שבפני פנה הנאשם ימינה אולם ניתן ללמוד מפסקי דין אלה את מידת הרשלנות המיוחסת לנהג שיודע על קיומו של שטח מת, צריך לצפות הולכי רגל מסביבו ולא נוקט באמצעי זהירות המתבקשים.

מתחם הענישה בעבירת גרם מוות ברשלנות בנסיבות דומות נע ממאסר בפועל של 6 חודשים בעבודות שירות ועד שנת מאסר, פסילה הנעה מ-6 שנים עד 12 שנים פסילה, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי וקנס.

לצד עונשי מאסר ופסילה מושת פיצוי למשפחת המנוח, המהווה פיצוי סמלי בלבד ואינו בא במקום הפיצוי הביטוחי.

קביעת מיקומו של הנאשם בתוך מתחם הענישה יקבע בהתאם לעברו של הנאשם, בשאלה אם נטל אחריות על מעשיו, במידת רשלנותו ובמידת הרשלנות התורמת של צדדים שלישיים.

העונש המתאים לנאשם

הענישה היא אינדיבידואלית, והיא נקבעת בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם על רקע מכלול נסיבות האירוע (ראו למשל בע"פ 433/89 **אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170).

לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיבידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה. כך גם קבע המחוקק אפשרות לחרוג ממתחם הענישה כשישנה אינדיקציה שיקומית.

בעבירת גרם מוות ברשלנות יינתן לנסיבותיו האישיות של הנאשם משקל מסוים אך לא מכריע. מהפסיקה עולה כי גם כאשר מדובר בנאשם נורמטיבי שחוזה אף הוא קושי רב כתוצאה מהתאונה ראוי להשית מאסר הפועל.

אין מקום להשוות בין אסונו של הנאשם אל מול אסונה של משפחת הקורבן. יש להפנים את צורך בענישה ברורה ומשמעותית מאחורי סורג ובריח, כזו המעלה על נס את ערך קדושת החיים ומביאה בחשבון קודם כל וראשית לכל את המנוח ומשפחתו, את אלו שעולמם חרב עליהם במלוא מובן המילה ולנצח כתוצאה מהתאונה, אשר לא הייתה מתרחשת אלמלא רשלנותו של הנאשם.

עם כל הצער, על הקושי שיסב מאסר בפועל על הנאשם עליו לשלם את חובו לחברה.

על משפחת המנוח לדעת כי דמו של יקירם אינו הפקר וכי מי שהביא למותו יתן על כך את הדין. אסונה של המשפחה הוא נצחי, עונשו של הנאשם עם כל הקושי הגלום בו אך זמני הוא.

ב"כ הנאשם הפנה למסקנות ועדת דורנר לפיהן, בין השאר, רב הנזק על התועלת שבהטלת עונשי מאסר קצרים למי שאין לו דפוסי התנהגות עבריינים בעבירות רשלנות. פסקי דין שניתנו לאחרונה בבית המשפט המחוזי חיפה לאור מסקנות הוועדה, התוו מגמה של הקלה בענישה בעבירת גרם מוות ברשלנות, במקרים בהם רף הרשלנות אינו גבוה (עפ"ת (חי') 62250-07-17 **גולדברג נ' מדינת ישראל**, מיום 19.10.17 (להלן: "**פסק דין גולדברג**"), וע"פ (חי') 41013-04-13 **כרמון נ' מדינת ישראל**, מיום 4.3.13, ועפ"ג (חי') 40674-11-17 **עלי נ' מדינת ישראל**, מיום 1.2.18).

אביא מדברי נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה, כב' השופט רון שפירא בפסק דין גולדברג:

"ער אני למדינית גזירת עונשי מאסר בפועל על נהגים שגרמו לתאונות דרכים קטלניות, כפי שנקבעה ע"י בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין. ...
עם זאת, סבור אני כי הגיעה העת לבחון שוב מדיניות זו ולסטות ממנה, במקרים המתאימים. זאת בשים לב להוראות תיקון 113 לחוק העונשין במיוחד על רקע המסקנות הנלמדות מדו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (פורסם בחודש נובמבר 2015, להלן: "ועדת דורנר" או "דו"ח הוועדה"). הדו"ח מצביע על הנזק העולה על התועלת שבמאסרים קצרים, ובמיוחד כשמדובר בנאשמים שאינם בעלי דפוס התנהגות עברייני מובהק. בנוסף מצביע הדו"ח, כמו גם תיקון 113 לחוק העונשין, על הספק שבעצם מימוש רכיב הרתעת היחיד והרבים המהווה שיקול במסגרת שיקולי הענישה ...

מסקנות וועדת דורנר, המבוססות על שורה של מחקרים שפורטו בדו"ח הוועדה, ביחד עם הוראות תיקון 113 לחוק העונשין ומשקלו של רכיב השיקום במסגרת שיקולי הענישה, מצדיקות בחינה מחודשת של שיקולי הענישה ככלל ובמיוחד בעבירות שעניינן במעשה המוגדר כרשלנות, ומחייבות התייחסות מתאימה בגזירת הדין במקרים מסוג אלו שבפנינו כעת. יוער בהקשר זה כי עיקר הפסיקה בעניין גזירת עונשי מאסר על עברייני תעבורה שגרמו למוות ברשלנות נקבעה קודם לתיקון 113 לחוק העונשין, וקודם לפרסום מסקנות ועדת דורנר. כעת, משתוקן החוק וניתן לשיקולי שיקום משקל משמעותי, יש להביא שיקולים אלו בחשבון, גם כאשר מדובר בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים, כל זאת ביחד עם יישום מסקנות וועדת דורנר בכל הנוגע להעדר יעילות השימוש

במאסרים במקרים מסוג זה שבפנינו..

על האמור יש להוסיף כי על המערער גם נגזר להיפסל מלנהוג למשך 10 שנים. כשמביאים בחשבון את גילו של הנאשם (בן כ-49 שנים), משמעות פסילת רישיון הנהיגה לתקופה ממושכת היא, בפועל, חיסול כמעט מוחלט של יכולתו להמשיך ולנהוג, גם בעתיד. שלילת האפשרות לנהוג במקרה מסוג זה היא הענישה הראויה, לטעמי, בהיותה המענה הנכון למניעת סיכון מהנהג הפוגע. יצוין גם כי מדובר בענישה שאין להקל בה ראש בהיותה, בפועל, ענישה המגבילה הגבלה ממשית את אפשרויות העיסוק, על כל המשתמע מכך. עוד אציין כי סבור אני שהיה מקום לחייב את המערער/הנאשם לפצות את נפגעי התאונה בפיצוי גבוה יותר. אמנם פתוחה הדרך לפנות לבית המשפט בהליך אזרחי מתאים. עם זאת יש בפסיקת פיצוי הולם כדי להבהיר את עמדתו של בית המשפט והזהרותו עם סבלו של נפגע העבירה. אדגיש, בהקשר זה, כי לו היה בפנינו ערעור שכנגד הייתי שוקל להאריך את תקופת פסילת רישיון הנהיגה לתקופה ממושכת יותר, ואף לצמצמות, וכן להגדיל את סכום הפיצוי לנפגעי העבירה."

בפסקי הדין האמורים ישנה מדיניות ענישה המאפשרת להימנע ממאסר בפועל מקום שאין מדובר ברשלנות ברף הגבוה ביותר וכשאין מדובר בנאשם בעל דפוסים עברייניים.

על אף האמור, על פי רוב, הכלל על פי פסיקת בית המשפט העליון הוא כי יש להשית בעבירות של גרם מוות ברשלנות מאסר בפועל כהכרה בערך קדושת החיים ושל הצורך להרתיע.

עם זאת יודגש כי בקביעת העונש המתאים לנאשם אין לפסוח על בדיקה אינדיבידואלית של [ראו תפ(חי) 43073-11-13 מדינת ישראל נ' זובידאת, לא פורסם (מיום 14.9.16)].

אני סבורה כי מידת הרשלנות של הנאשם הינה בינונית.

רשלנותו של הנאשם התבטאה בכך שעל אף שהיה מודע לכך שבמשאית בה נהג קיים שטח מת ועל אף שצריך היה לצפות הולכי רגל בסביבת נסיעתו לא ביצע פעולות פשוטות והכרחיות שהיו מאפשרות לו להבחין במנוחה ובכך למנוע את התאונה.

הנאשם התרשל בכך שלא בדק את סביבת הדרך מימינו בטרם החל בנסיעה, לא התבונן במראה שבחזית תוך כדי נסיעה ולא ביקש הכוונה מאחד העובדים שהיו במקום כדי לוודא שאין הולכי רגל בסביבות המשאית. פעולות אלה היו מאפשרות לנאשם להבחין במנוחה ובכך למנוע את התאונה.

מדובר במנוחה מבוגרת שנעזרה בהליכון שסביר כי הלכה לצד המשאית זמן לא מבוטל.

התאונה התרחשה על קטע דרך מונמך בין מדרכות המהווה דרך צדדית המובילה לחניון בו יש זכות מעבר הן לרכב וכן להולכי רגל ועל כן קבעתי כי היה על הנאשם לצפות הימצאותם של הולכי רגל מימין למשאית וכן בחזית הרכב. בהתחשב בכך לא קבעתי כי קיימת רשלנות תורמת מצד המנוחה. יחד עם זאת לא מדובר במעבר חציה מוסדר הכולל סימון על הכביש ותמרור מתאים.

כמו כן לקחתי בחשבון כי הנאשם נסע במהירות איטית ביותר וכי לא נילוו לעבירה בה הורשע עבירות נוספות.

מצאתי למקם את הנאשם ברף התחתון-בינוני של מתחם הענישה. הנאשם על אף שלא הודה בהזדמנות בראשונה לקח אחריות על מעשיו, הביע חרטה כנה עליהם ואף השתתף בקבוצה טיפולית. גם עברו התעבורתי של הנאשם אינו מכביד ואין לו עבר פלילי.

מהתסקיר עולה כי נסיבותיו האישיות של הנאשם שהינו אב ל-10 ילדים ומפרנס יחיד אינן קלות. שירות המבחן המליץ על מאסר בעבודות שירות כדי לאזן בין התנהלותו הנורמטיבית של הנאשם לאורך השנים לבין רשלנותו הנקודתית. אני סבורה כי המלצת שירות המבחן חורגת לקולה ממתחם הענישה וכי נסיבות חייו של הנאשם אינו מצדיקות סטייה מהכלל של ענישה בדרך של מאסר בפועל.

לחומרה לקחתי בחשבון את חומרת העבירה ואת תוצאותיה הקשות.

לקולה לקחתי בחשבון את העובדה כי לא הצטרפה לעבירה בה הורשע הנאשם עבירות נוספות ואת נסיעתו האיטית. כמו כן התחשבתי בעברו התעבורתי הלא מכביד של הנאשם, את העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, את החרטה הכנה שהביע, את השתתפותו בקבוצה טיפולית ואת נסיבותיו האישיות.

על יסוד טיעוני הצדדים והאמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מטילה על הנאשם 8 חודשי בפועל.

על הנאשם להתייצב לריצוי מאסרו ביום 13.6.19

2. אני דנה את הנאשם למאסר למשך 12 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

התנאי יחול על עבירות של נהיגה בזמן פסילה או על עבירה של הריגה או גרם מות ברשלנות.

3. פוסלת את הנאשם מלנהוג למשך 8 שנים אשר תחושב מיום פסילתו עד תום ההליכים.

4. מטילה על הנאשם פסילה על תנאי למשך 12 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא ינהג בזמן פסילה או יבצע אחת מהעבירות בהן הורשע.

5. הנאשם יפצה את עזבון המנוחה בסך של 20,000 ₪ ב-20 תשלומים חודשיים החל מיום 13.6.19. התשלום יבוצע באמצעות מזכירות בית המשפט שתפעל ליישום ההחלטה.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א ניסן תשע"ט, 16 אפריל 2019, בנוכחות הצדדים.